

łek, pow. Kalisz, ukryty po 1018 r., złożony głównie z biżuterii i surowca srebrnego. Najpiękniejszą biżuterią srebrną zawierał depozyt z Obry Nowej, pow. Wolsztyn, zakopany po 1000 r.(?). Mennictwo polskie obrazuje denar Mieszka II, pochodzący ze skarbu odkrytego w Lubrańcu, ukrytego po 1046 r.

Na ekspozycji skarby z XII w. prezentowały dwa zespoły: fragmenty ogromnego znaleziska ze Słuszkowa, pow. Kalisz, o wadze ponad 10 kg, złożonego w ziemi ok. 1105 r., oraz skarb brakteatów z Głębokiego, pow. Gniezno, zdeponowany ok. 1195 r.

Młodsze depozyty, datowane od XIII do XIV w., zawierały niemal wyłącznie monety, głównie polskie denary i brakteaty książąt piastowskich, a także wyroby mennic krajów sąsiadujących z Polską (krzyżackie, pomorskie, brandenburskie i czeskie). Nie zabrakło również znalezisk z terenów Ostrowa Lednickiego: małego skarbu denarów i brakteatów odkrytego w południowej części grodu, pierwotnie najpewniej zdeponowanego przy palatium ok. 1300–1350 r., oraz zamurowanego w ścianie opuszczonej wczesnośredniowiecznej kaplicy depozytu złożonego z groszy praskich i kwartników śląskich, ukrytych ok. 1320–1331 r.

Najmłodsze skarby, pochodzące z 2. połowy XIV i z XV w. na wystawie reprezentuje 13 zespołów, złożonych głównie z groszy praskich, szelągów krzyżackich, półgroszy i denarów jagiellońskich, z niewielką domieszką monet południowych i zachodnich sąsiadów Polski. Wśród nich znajduje się jedyna złota moneta na wystawie — dukat Zygmunta Luksemburskiego (1387–1437), odkryta w skarbie z Płęś, pow. wieruszowski. Uwagę zwiedzających przyciąga niezwykle rzadki numizmat — grosz krakowski Kazimierza Wielkiego ze skarbu odkrytego w Poznaniu przy ul. Kramarskiej.

Obok zabytków pochodzących z typowych skarbów zaprezentowano również znaleziska grobowe monet i biżuterii, a także wagę szalkową i odważniki. Ozdoby wykonano ze srebra i złota, paciorki zaś ze srebra, karnolu i kryształu górskiego. Zabytki te zostały wyeksponowane w odrębnej gablocie, umieszczonej pośrodku ekspozycji. Największe zainteresowanie zwiedzających budził piękny naszyjnik wykonany ze srebrnych kaptorg,

znaleziony na cmentarzysku w Dziekanowicach, czy bogato ornamentowana kaptorga z Bodzi z wyobrażeniem drapieżnego ptaka, a także złote ozdoby: kabłączek skroniowy, pierścione i guz.

Wystawie towarzyszy pięknie graficznie opracowany katalog z licznymi ilustracjami oraz rozmaite foldery, przedstawiające zabytki zgromadzone w gablotach.

Barbara Butent-Stefaniak

Muzealny Dział Numizmatyczny w Głogowie

W styczniu 2010 r. dyrektor Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Głogowie, Leszek Lenarczyk, powołał Dział Numizmatyczny. Kierownikiem działu jest Marzena Grochowska-Jasnos a pracownikami Grażyna Tyzenhauz oraz Krystian Książek. Jednym z pierwszych zadań tego zespołu była modernizacja stałej wystawy ogromnego, wczesnośredniowiecznego skarbu z Głogowa, otwartej w 1998 r. Na ten cel uzyskano dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe”, w wysokości 75 000 zł. Głównym celem prac modernizacyjnych było przygotowanie wystawy objazdowej. Planuje się wypożyczanie jej innym placówkom muzealnym w Polsce i Europie. Na wystawie zaprezentowane zostały wszystkie rozpoznane typy monet ze skarbu. Na nowo opracowano teksty do ekspozycji na podstawie najnowszych publikacji z numizmatyki średniowiecznej. Odnowiono również szatę graficzną wystawy.

Dział Numizmatyczny zajmuje się opracowywaniem zbiorów muzeum głogowskiego, w których znajduje się niespełna 30 tysięcy numizmatów (monet i banknotów), w tym sześć skarbów z Głogowa i okolic.

Krystian Książek

Nowa praca doktorska z numizmatyki

W Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego 24 lutego 2010 r. odbyła się obrona dysertacji doktorskiej Arkadiusza Dymowskiego, „Znaleziska monet rzymskich z terenu Polski rejestrowane w pierwszych latach XXI wieku. Aspekty źródłoznawcze”.